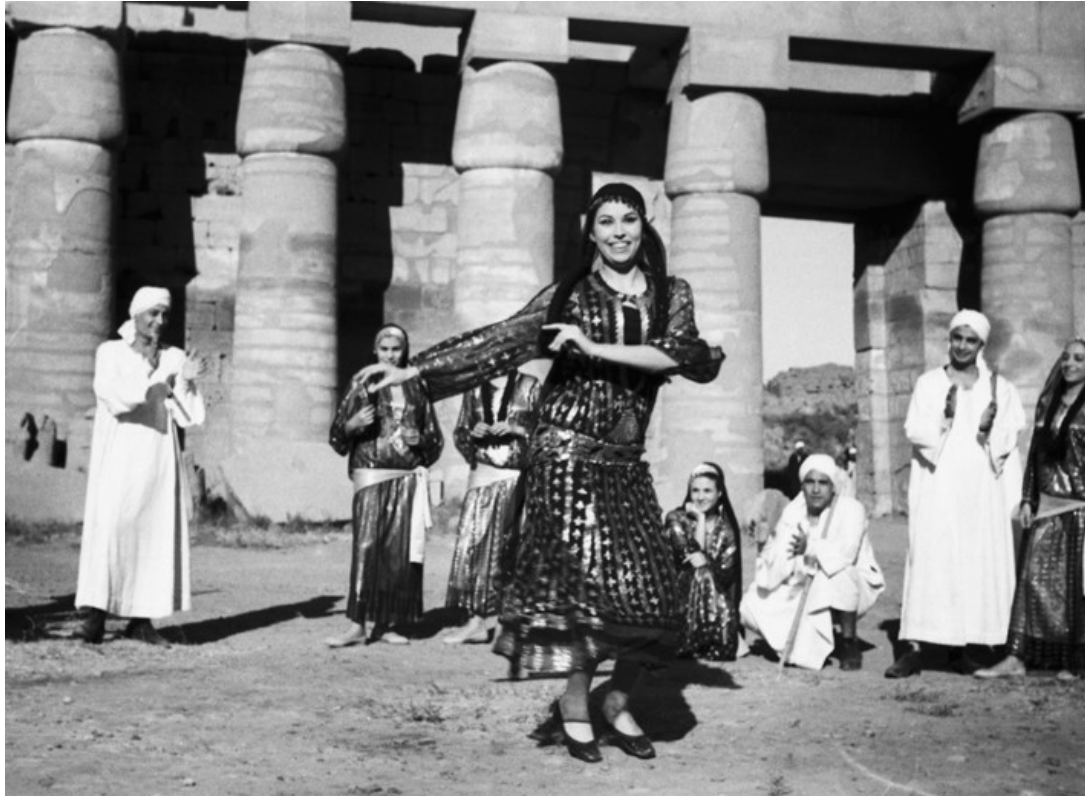

Reda Troupen taiteellinen vaikutus
Kirjoittanut Farida Fahmy, suomeksi kääntänyt Riikka Nykyri

Artikkeli 5/8

Perinnetanssin ja teatteritanssin eroavaisuudet

Perinteisen tai alkuperäisen tanssin ja Reda Troupen teatteritanssin välillä on suuri ero. Sanakirjan mukaan sana "perinne" tarkoittaa: tiedon, uskomusten sekä tapojen edelleen välittäminen puhutun kielen kautta, tai esimerkiksi sukupolvelta toiselle ilman kirjoitettuja ohjeita. Sanaa "alkuperäinen" kuvataan seuraavasti: tietyssä maassa tai tietyllä alueella luonnollisesti syntynyt tai kehitetty.

Opettaessani ulkomailla 15 vuoden aikana törmäsin lukuisiin väärinkäsityksiin liittyen Egyptin moniin tanssityyleihin ja niiden eri luonteenpiirteisiin. Termejä ja nimiä on käytetty vapaalla kädellä ja usein erehtyen. Yksi esimerkki näistä termien väärinkäytöksistä tapahtui ollessani joitakin vuosia sitten katsomassa erääseen tanssifestivaalin liittyvää esitystä. Näin itäeurooppalaisista naisista koostuvan tanssiryhmän, jotka Sa'ydy-tanssiasut yllään tanssivat keppien kanssa. Heidän tanssinsa oli heikko yritys kopioida Redan liikekieltä yhdistettynä sillä hetkellä muodissa oleviin tanssiliikkeisiin. Näytöksen esitteessä kerrottiin kyseessä olevan perinteisen "saiditanssin"!

Perinnetanssi virkistystoimintana

Suurin osa egyptiläisistä perinnetansseista on virkistävää vapaa-ajan hauskanpitoa, eikä rajoitu vain tiettyjä esiintyjiä varten. Joillain alueilla paikalliset ammattitanssijat ja -muusikot palkataan tapahtumiin nimenomaan tanssimaan alueen asukkaiden kanssa. Tanssitapahtumia ei voi kategorisoida niin, että ne olisivat joko pelkästään viihteellisiä tai yleisön osallistumisen mahdollistavia, vaan kummatkin näistä elementeistä ovat tapahtumissa läsnä. Paikalla olijat voivat tyytyä vain nauttimaan tanssin katsomisesta, tai halutessaan liittyä valitsemanaan hetkenä mukaan osaksi tanssia. Toisinaan näissä tapahtumissa on vain muutama ihminen, kun taas samankaltainen tapahtuma toisella hetkellä vetää paikalle yli 100 osallistujaa. Nämä perinnetapahtumat järjestetään yleensä taivasalla, joko kylien tai pikkukaupunkien keskustassa tai laitakaupungeilla.

Improvisaatio on kaikkien näiden tanssien tärkeä ominaisuus, olipa kyseessä sitten paikallinen asukas tai ammattitanssija. Useimmissa tapauksissa tanssia johtaa yksi henkilö, toisinaan useampikin, joka päättää tietyn liikesarjan mukaan lukemisen tai sarjan toiston tanssin aikana. Tämän improvisaatio-ominaisuuden takia tanssi ei ole koreografioitua, eikä siitä löydy etukäteen päätettyjä liikeyhdistelmiä tai sarjoja. Tanssitapahtumien osallistujamäärää tai kestoa ei myöskään ole määritelty, ja jotkut tapahtumat kestävätkin myöhään yöhön, tunnelmasta sekä osallistujien innostuksesta riippuen. Juuri tämän joustavan improvisaatioelementin ansiosta nämä tanssiperinteet ovat kestäneet aikaa. Improvisaatio pysyy aina kulloisenkin tanssityylin ja -perinteen rajoissa, ja kunnioittaa alkuperäisen ympäristönsä sosiaalisia koodeja.

On erittäin tärkeä ymmärtää alkuperäisessä ympäristössä tapahtuvan tanssin ja lavalle tuodun tanssin ero. Kun tanssitapahtumasta tehdään lavaversio on sen noudatettava teatterin sanelemia sääntöjä. On muistettava se ero, että perinnetapahtuman yleisössä katsoja on kärsivällisempi ja ymmärtää seuraavansa tavallisten ihmisten tanssia ja hauskanpitoa. Teatteritapahtuman yleisö puolestaan vaatii täydellistä suoritusta ja odottaa taiteellista nautintoa.

Mahmoud Redan lavasovellusten tarkoitus ei koskaan ollut suoraan toistaa hänen näkemiään ja dokumentoimiaan perinnetansseja, vaan hän keskittyi liikekielen eri vivahteisiin ja korosti jokaisen perinnetanssin ainutlaatuisia ominaisuuksia. Hän muokkasi ja kehitti näiden potentiaalia säilyttäen samalla jokaisen tanssin alkuperäisen olemuksen. Syvän kulttuurisen ymmärryksensä ansiosta Reda kunnioitti jokaisen näkemänsä alueen sosiaalisia normeja ja käyttäytymiskooodeja. Hänen koreografiansa pitäytyvät paikallisen perinteen mukaisessa etäisyydessä mies- ja naistanssijoiden välillä. Joissain tapauksissa hän taiteilijanvapauttaan hyödyntäen toi miesvaltaiseen tanssiin myös naistanssijoita, samalla kuitenkin paikallisissa siveyssäännöissä pitäytyen, ja nämä muutokset hyväksyttiin laajasti egyptiläisen yleisön taholta. Hänen tunnistettuaan jokaisen liikekuvion dynamiikan ja rytmirakenteen hän poisti näistä kuvioista tarpeettomat elementit samalla korostaen toisia keskeisiä elementtejä. Mahmoud Redan lahjakkuus, hänen kauneudentajunsa ja syvä ymmärryksensä synnyttivät koreografioita jotka säilyttivät alkuperäisten tanssien tärkeimmät ominaisuudet ja niiden eheyden.

Tahdon tässä korostaa, ettei ole tiedossa josko näitä tanssitapahtumia järjestetään edelleen niiden alkuperäisissä ympäristöissä. Redan opintomatkoista on kulunut 50 vuotta, joiden aikana median sekä sosiaalisen median saapuminen sekä muuttunut ilmapiiri tanssia kohtaan ovat luonnollisesti vaikuttaneet näiden alueiden asukkaiden elämäntapaan.
